

Johannes Heikkonen

2.12.2019

VN/13032/2019

VN/13032/2019-OM-3

Oikeusministeriön lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi poliisilain muuttamisesta

Sisäministeriö on pyytänyt oikeusministeriöltä lausuntoa otsikossa mainitusta esitysluonnoksesta, jolla ehdotetaan tiettyjä poliisilain 5 luvun salaisia tiedonhankintakeinoja koskevia toimivaltasäännöksiä. Esitysluonnoksessa katsotaan, että siinä säädettäväksi ehdotettavissa muutoksissa on kyse teknisluonteisista korjauksista, jotka ovat jääneet erehdyksessä tekemättä siviilitiedustelua koskevan lainsäädäntökokonaisuuden säätämisen yhteydessä. Esitysluonnoksessa säädettäväksi ehdotettavilla muutoksilla ei ole katsottu olevan perusoikeusvaikutuksia eikä niitä ole katsottu tarpeelliseksi saattaa perustuslakivaliokunnan käsiteltäväksi.

Oikeusministeriö korostaa edellä mainittujen seikkojen osalta, että riippumatta siitä, onko aiemmin toteutettujen poliisilain muutosten valmistelussa tapahtunut mahdollisesti jokin erehdys, on esitysluonnoksessa ehdotetuissa poliisilain 5 luvun muutoksissa kyse sellaisten uusien toimivaltuuksien säätämisestä suojelupoliisin päällystään kuuluville poliisimiehille, joita heillä ei voimassa olevan lainsäädännön mukaan ole. Säädettäväksi ehdotetuissa muutoksissa ei voida tältä osin katsoa olevan kyse sellaisista teknisistä muutoksista, jotka eivät edellyttäisi esitykseltä lähtökohtaisesti normaalia hallituksen esityksen laajuutta.

Poliisilain 5 luvun salaisiin tiedonhankintakeinoihin liittyvissä toimivaltuuksissa on kyse perusoikeuksiin puuttuvista toimivaltuuksista. Perustuslakivaliokunta on käytännössään arvioinut salaisia tiedonhankintakeinoja useaan otteeseen (ks. esim. PeVL 32/2013 vp, PeVL 67/2010 vp, PeVL 66/2010 vp, PeVL 5/1999 vp). Esitysluonnoksessa säädettäväksi ehdotettavilla säännöksillä ei ole kuitenkaan arvioitu olevan vaikutuksia perusoikeuksiin eikä esityksessä ole myöskään käsitelty sen säätämisyjärjestystä kuin toteamalla, että esitys voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä. Oikeusministeriön ei ole säätämisyjärjestysperustelujen puutteen vuoksi ollut mahdollista arvioida esitysluonnoksen mahdollista valtiosääntöistä hyväksyttävyyttä.

Oikeusministeriön arvion mukaan on selvää, että jatkovalmistelussa säädettäväksi ehdotettavia toimivaltuuksia tulee arvioida valtiosääntöisesti niiden perusoikeuksiin kohdistuvat vaikutukset huomioiden, ja että esitykseen tulee sisällyttää normaalit säätämisyjärjestystä koskevat perustelut. Vaikka valtiosääntöisessä arvioinnissa ei voitane

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Oikeusministeriö
PL 25
FI-00023 Helsinki
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Eteläesplanadi 10
00023 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
Telephone
0295 16001
Internat. +358 295 16001

Faksi
Fax
Fax
(09) 160 67730
Internat. +358 9 160 67730

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet
oikeusministerio@om.fi
www.oikeusministerio.fi

Johannes Heikkonen

2.12.2019

VN/13032/2019

VN/13032/2019-OM-3

pitää täysin merkityksettömänä sitä, että myös suojelupoliisilla on aiemmin ollut käytössään säädettäväksi ehdotettavat toimivaltuudet, ja että siviilitiedustelua koskevan lainsäädäntökokonaisuuden säätämisen tavoitteena yleisellä tasolla oli säilyttää suojelupoliisilla poliisilain 5 luvun mukaiset toimivaltuudet, tulee tämä valtiosääntöinen arviointi tehdä lähtökohtaisesti samassa laajuudessa, kuin säädettäessä uudesta perusoikeuksiin puuttuvasta toimivaltuudesta. Arvioinnissa tulee huomioida perustuslakivaliokunnan ja kansainvälisten ihmisoikeussopimusten uusin tulkintakäytäntö.

Lainsäädäntöjohtaja

Susanna Siitonen

Lainsäädäntöneuvos

Johannes Heikkonen

Liitteet -

Jakelu SM Kansallisen turvallisuuden yksikkö
SM Sisäministeriö

Tiedoksi -

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET
FINNISH GOVERNMENT

Asiakirjan sähköinen allekirjoitus
Elektronisk underskrift av dokument
Electronic signature of a document

Asia / Sak / Case:

VN/13032/2019

VN; SM; Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi poliisilain (872/2011) muuttamisesta

Asiakirja / Dokument / Document:

VN/13032/2019-OM-3

Oikeusministeriön lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi poliisilain muuttamisesta

Allekirjoitukset / Underskrifter / Signatures:

Allekirjoittaja Undertecknare Signed by	Allekirjoituspäivämäärä Datum för underskrift Date of signature	Varmenteen myöntäjä Certifikatutfärdare Certificate issued by
Heikkonen Johannes 91176764X	2019-12-04T10:48:42	C=FI, O=Vaestorekisterikeskus CA, OU=Organisaatiovarmenteet, CN=VRK CA for Qualified Certificates - G2\ OK
Siitonen Susanna 91203298V	2019-12-04T10:53:33	C=FI, O=Vaestorekisterikeskus CA, OU=Organisaatiovarmenteet, CN=VRK CA for Organisational Certificates - G3\ OK

Sähköinen varmennetieto / Elektronisk certifikatuppgift / Electronic certificate information:

f8cf5597f23c304b0439e016a11a94cb